Woensdag 13 October 1943

DAGBLAD

60ste Jaargang, No. 4028

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve 's Zo..ags)
Abonnementsprijs voor het Staatsdeel
ƒ 1.50 per maand [Aruba ƒ 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers ƒ 0.10.

Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Redactie Tel. 1858.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij, tel. 1550.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres: Postbus 80, Willemstad.

Kantoor voor Redactie en Administratie Gebiedsdeel Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38
Kantoor voor Administratie Gebiedsdeel Bonaire:
M. L. BOOI, Bredestraat, Kralendijk.

Engeland krijgt bases in Azoren.

Portugal handhaaft zijn onzijdigheid.

Joegoslavische patriotten dringen Zagreb binnen.

Nazies ondernemen tegen-offensief in Joegoslavië.

Haven van Napels weer in gebruik.

GROOT BRITANNIË KRIJGT BASES IN DE AZOREN.

Premier Winston Churchill maakte officieel in het Britse Lagerhuis bekend, dat Portugal aan Groot-Brittannië bases heeft afgestaan in de Azoren om de vijandelijke duikboten te bestrijden.

Temidden van talloze geruchten, dat Portugal, welk land thans gewikkeld is in de grootste militaire manoeuvres van de oorlog, de oorlog zou verklaren aan de Japanners, onthulde Churchill, dat Salazars regering een Brits verzoek heeft toegestaan om hulpmiddelen, waardoor de strijd der Geallieerden tegen de duikboten zal worden gesteund.

Hoewel de onderhandelingen om de havens van de Azoren voor Geallieerde oorlogsschepen te openen, volkomen geheim gehouden werden, zeide een bericht uit Bern Dinsdagmorgen, dat Geallieerde schepen patrouilleerden bij de Azoren en geruchten de ronde deden, dat Portugese bases voor de duur van de oorlog zouden worden afgestaan.

Churchill zeide voor het Lagerhuis, dat alle Britse strijdkrachten van de Azoren zullen worden teruggetrokken bij de beëindiging der vijandelijkheden. De Portugezen hebben zelf sedert het begin van de oorlog voortdurend het garnizoen op de Azoren zoveel mogelijk versterkt.

Het ogenblikkelijke effect van Portugals optreden was het onderwerp van wilde bespiegelingen in Londen. Het eerste en meest belangrijke resultaat voor de Geallieerden was, dat zij hierdoor nieuwe bases kregen van waaruit zij de duikboten kunnen bestrijden, welke in de zomer tot onderwerping werden gebracht, doch de laatste tijd in groten getale terugkeerden in een poging de komende Geallieerde invasie van het Europese vasteland af te slaan.

De eilanden liggen op een strategisch kruispunt in de Atlantische Oceaan op 2200 kilometer van New Foundland en ongeveer gelijke afstand van Groot-Brittannië. Hierdoor wordt mogelijk gemaakt, dat de gehele oversteek van de Atlantische Oceaan door vliegtuigen kan worden beschermd en de duikboten haar toevlucht moeten zoeken tot nieuwe wanhopige tactieken.

In het Lagerhuis werd van de mogelijkheid gerept, dat de as het afstaan van Portugese bases zal beschouwen als een vijandige houding. Hierop gaf Churchill geen antwoord.

Portugal heeft geen grenzen met de aslanden, doch zijn scheepvaart-nijverheid en havens zouden het doel kunnen zijn van Duitse aanvallen ingeval van een oorlogsverklaring. Men verwacht echter niet, dat Duitsland de oorlog zal verklaren aan Portugal, aangezien het er niets door zal winnen en eerder de Geallieerde blokkade krachtiger zal maken.

Churchill deelde mede, dat Portugal onzijdig zal blijven in het conflict. Aan het begin van zijn verklaring zeide de Premier plechtig tot grote pret van de leden, dat het afstaan van de Portugese bases aan Groot-Brittannië geschiedt overeenkomstig een verdrag dat in het jaar...... 1373 gesloten werd tussen den Engelsen Koning Edward III en Koning Ferdinand en Koningin Eleonora van Portugal. Dit wederzijds verdrag werd verschillende malen bekrachtigd: in 1386, 1642, 1654, 1660, 1661, 1703, 1815 en in een geheime verklaring in het jaar 1899. De overeenkomst bestaat reeds meer dan 600 jaar en heeft haars gelijke niet in de wereldgeschiedenis.

Churchill deelde mede, dat bij het begin van de oorlog de Portugese regering met volkomen instemming van Zijner Majesteits regering in het Verenigde Koninkrijk de politiek van onzijdigheid aanvaardde om te voorkomen, dat de krijg zich naar het Iberisch schiereiland zou uitbreiden.

Aan het slot van de onderhandelingen voor het afstaan der bases, welke namens Groot-Brittannië gevoerd werden door den Secretaris van Buitenlandse Zaken Anthony Eden, werden hartelijke boodschappen gewisseld met de Portugese regering. In zijn boodschap bevestigde de Secretaris van Buitenlandse Zaken zijn overtuiging, dat de hulpmiddelen, welke door Portugal worden verstrekt, ten zeerste zullen bijdragen aan de doeltreffende verdediging der Geallieerde scheepvaart en alzo een belangrijke factor zullen vormen in het verkorten van de oorlog.

In zijn antwoord zeide Dr. Salazar, de Portugese Premier, dat hij de hoop deelde dat deze steun, welke door Portugal geboden wordt aan zijn bondgenoot een grotere veiligheid zal brengen voor de schepen op de Atlantische Oceaan. De Premier hoopte voorts, dat hierdoor de vriendschapsbanden tussen Groot-Brittannië en Portugal nauwer zullen worden aangehaald.

In ruil voor de bases heeft Groot-Brittannië materiële steun beloofd aan de Portugese strijdkrachten en de handhaving van Portugals staathuishoudkunde (Londen, (AP) 12.10).

PERSCONFERENTIE VAN SALAZAR.

Premier Salazar maakte op een persconferentie bekend, dat Portugal aan Groot Brittannië heeft toegestaan om bases in de Azoren te gebruiken op grond van het Engels-Portugees verdrag. Salazar zeide, dat evenwel „niets het verlangen van de Portugese Regering heeft aangetast om de politiek van onzijdigheid op het Europese vasteland te blijven volgen en alzo een vredeszone op het Iberische schiereiland te handhaven." (Lissabon, (AP) 12.10).

SPECIALE MAATREGELEN IN LISSABON.

De nachtclubs en alle andere openbare instellingen voor nachtvertier in Lissabon zijn voorlopig gesloten (Lissabon, (AP) 12.10).

FRANK ROBERTS DE BRITSE ONDERHANDELAAR.

Henry Bagley seint uit Londen:

Thans is bekend, dat een jeugdige diplomaat, genaamd Frank Roberts, de onderhandelingen over de bases in de Azoren voerde met Premier Salazar.

Roberts is op 36-jarige leeftijd hoofd van het Centrale Departement van het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Terwijl Portugal gevaar liep te worden aangevallen, indien het openlijk tegen de as handelde, vloog Roberts naar Lissabon in het geheim. De agenten van beide zijden, die zich in groten getale in de Portugese hoofdstad bevinden, vernamen waarschijnlijk nooit wat gaande was en misschien hechtten zij zelfs weinig betekenis aan zijn bezoek. Samen met Sir Ronald Hugh Campbell, den Britsen Ambassadeur in Lissabon, hield Roberts besprekingen met Salazar. Dat er iets gaande was met Portugal werd duidelijk toen men begon met verduisteringsoefeningen, particuliere auto's door het leger werden opgeëist en het leger begon met grote manoeuvres. Het publiek werd echter geleid tot de mening, dat Portugal zich voorbereidde om tegen Japan op te treden, gezien de bezetting van Portugees Timor door dat land (Londen, (AP) 12.10).

SALAZAR ONTVANGT DEN DUITSEN GEZANT.

Premier Salazar van Portugal leidde 's morgens een bijeenkomst van het Portugese cabinet. Later ontving hij den Duitsen Gezant Baron Heuningen-Heune. De Gezant glimlachte toen hij de conferentie verliet. Hij zeide verheugd te zijn over het feit, dat Portugals concessie aan Groot Brittannië het Portugees-Spaanse blok niet aantast. Voorts verklaarde hij, dat de Duitse materialen en voorraden volgens het vastgestelde program naar Portugal zullen blijven gaan. (Lissabon, (AP) 12.10).

BRAZILIË EN DE AZOREN.

Henry W. Bagley seint uit Londen:

Braziliaanse diplomaten, wier land een jaar geleden in oorlog ging, verwelkomden de opening van de bases in de Azoren door Portugal voor Groot-Brittannië als een „stap in de goede richting" door het moederland. Ambassadeur José Moniz de Aragao verklaarde aan de Associated Press: „De verklaring van Premier Churchill zal met grote tevredenheid in Brazilië ontvangen worden als een nieuw bewijs van de politiek van vertrouwen en vriendschap, welke altijd Portugal aan Groot-Brittannië en Brazilië verbonden heeft. Beide zijn thans gealliëerd om deze strijd te winnen, welke zo rechtstreeks de vrijheidslievende volken aantast, die nooit afstand hebben gedaan van het recht der vrijheid."

De Braziliaanse Ambassade besprak geestdriftig de toekomstige mogelijkheden ten aanzien van de bases in de Azoren. Men wees erop, dat het gebruik van de Azoren door Groot-Brittannië ten zeerste zal kunnen bijdragen aan de vernieling der duikboten, welke de zeewegen bedreigen, waardoor zowel Braziliaanse als Argentijnse en Uruguese huiden en vlees naar Groot-Brittannië verscheept worden (Londen, (AP) 12.10).

PERSCONFERENTIE VAN ROOSEVELT.

President Franklin D. Roosevelt zeide op een persconferentie, dat een gemiddelde van 130.000 ton aan Japanse scheepsruimte per maand gedurende de laatste 6 maanden voornamelijk door Noordamerikaanse duikboten tot zinken is gebracht. Indien dit gemiddelde volgehouden worde — aldus Roosevelt — dan zal een totaal van ongeveer 1.400.000 ton per jaar in de grond worden geboord. Hij merkte op, dat hij op een vorige persconferentie reeds gezegd had, dat een groter tonnage aan Japanse schepen in de grond geboord wordt dan de Japanners kunnen vervangen.

Tevens noemde de President enkele cijfers met betrekking tot de Noordamerikaanse luchtaanval van Vrijdag op Duitse doelen. Aan deze luchtaanval namen 855 vliegtuigen deel. De President zeide, dat hij het volk wil doen weten hoeveel bijgedragen wordt voor een aanval van zulk een omvang. De bommenwerpers voerden 2.500.000 pond aan bommen mede, alsook 2.750.000 ronden ammunitie en 800 pond aan kaarten. Zij vlogen samen ongeveer 1.400.000 kilometer en legden op de grond een afstand van 2250 kilometer af bij het opstijgen en dalen. Zij verbruikten bijna een millioen gallon benzine en 25.000 gallon olie. Meer dan 500 manschappen namen als bemanningen deel aan de aanval en bevonden zich van twee tot zes uren boven vijandelijk gebied.

De President nam voorts verschillende klachten onder de loupe, welke van de strijdfronten werden teruggebracht door de vijf Noordamerikaanse senators. Hierbij merkte hij op, dat sommige beweringen zouden kunnen leiden tot een internationale verbittering.

Enkele van deze beweringen waren, dat een onevenredige hoeveelheid olie voor de oorlog wordt besteed, dat 30.000 niet-militaire vrachtauto's naar Australië zijn gezonden en dat een millioen Noordamerikaanse levens verloren kan gaan doordat Rusland den Verenigde Staten niet toestaat om bases in Siberië te gebruiken in de strijd tegen Japan. De President vroeg zich af of iemand zou durven opstaan en zeggen, dat Rusland thans in oorlog moet treden met Japan; hiermede gaf hij te kennen, dat het waarschijnlijke resultaat zou zijn dat de Verenigde Staten op Russisch grondgebied bases zouden krijgen voor vliegtuigen. De President zeide voorts niet te geloven, dat de oorlog gevoerd kan worden op basis van wie de olie heeft en waar zij is. De oorlog moet — zo zeide hij — gevoerd worden op basis van de meest nabijzijnde plaatsen, waar men olie kan krijgen (Washington, (AP) 12.10).

JOEGOSLAVISCH COMMUNIQUÉ.

„De Duitsers voeren in alle sectoren grote versterkingen aan, doch vooral te Susak, Karlovac, Zagreb en Doboj, en beginnen met offensieve krijgsverrichtingen.

Nabij Doboj — ten Noord-Westen van Tusla — heeft de vijand zijn pogingen herhaald om Tusla te bereiken, doch elke keer werd hij afgeslagen. In Tusla bevonden zich bij de verovering 74 Italianen onder de gevangenen. Hierbij waren 3 kolonels, verschillende luitenant-kolonels en majoors. 400 Gijzelaars werden bevrijd.

In Croatië werden bij de laatste gevechten nabij Gospic 298 vijandelijke officieren en manschappen gedood en 230 gewond; er werd een kanon veroverd. Overal bieden de Joegoslavische partijgenoten hardnekkig verzet" (Londen, (AP) 13.10).

JOEGOSLAVEN DRINGEN ZAGREB BINNEN.

Zwitserse radioberichten uit Joegoslavië deelden mede, dat de patriotten de Oostelijke buitenwijken van Zagreb zijn binnengedrongen en dat er felle gevechten ontstaan zijn (Londen, (AP) 13.10).

Het nieuws van vandaag.

De Verenigde Landen zijn weer een stap nader gekomen naar de overwinning doordat het onzijdige Portugal aan Groot Brittannië bases heeft afgestaan in de Azoren, de strategische eilandengroep in de Atlantische Oceaan. Een groot deel van het nieuws van vandaag gaat over deze belangrijke gebeurtenis en ook in ons hoofdartikel hiernevens wordt de betekenis ervan uiteengezet.

De Azoren vormen een deel van Portugal zelf en behoren niet tot de koloniën en andere bezittingen, welke dat land nog heeft als volgt: Portugees Indië, Macao, Portugees Timor, de Kaapverdische eilanden, Portugees Guinea, Angola, Mozambique, de eilanden van San Tome en Principe. Dat de bekendmaking van deze hulp aan de Geallieerde zaak op grond van een Brits-Portugees verdrag van het jaar 1373 valt op het feest van de Heilige Maagd van Fatima, wordt uiteraard door het Katholieke volk van Portugal als een goed teken beschouwd. Bij Haar verschijning aan drie schaapherders in het plaatsje Fatima in het jaar 1917 zeide de Heilige Maagd immers, dat alle Portugezen moeten bidden voor de vrede en welvaart van Portugal.

Blijkbaar ziet Duitsland zich niet in staat iets tegen deze „concessie" van Portugal aan Engeland te doen, aangezien de Duitse Gezant in Portugal verklaarde... „verheugd te zijn, dat het Portugees-Spaanse blok er niet door aangetast wordt".

Duitsland heeft moeilijkheden genoeg om zich niet een nieuwen vijand op de hals te halen. De Russische strijdkrachten, welke de Dnjepr overstaken, breiden haar bruggehoofden steeds meer uit en behaalden gisteren hierbij grote successen. Ook in de richting van Vitebsk vorderde het Rode leger maar elders aan het lange front bepaalde men zich tot krachtige verkenningsoperaties en artillerie-duels.

In Joegoslavië drongen partijgenoten Zagreb, de hoofdstad van Croatië, binnen. Thans zijn er felle gevechten gaande. De Duitsers zagen zich overigens gedwongen versterkingen naar Joegoslavië aan te voeren en zijn nu begonnen met een tegen-offensief. Voorlopig werden hun aanvallen echter door de patriotten afgeslagen. Aan de Calore in Italië moesten de nazies nog meer stellingen afstaan aan het 8e leger, dat verder in Westelijke richting dringt. Het 5e leger versterkte de stellingen, welke het won aan de Volturno nam. Voorts komt nog het bericht, dat de haven van Napels weer in gebruik is, niettegenstaande de vernielingen, welke de Duitsers er bij hun terugtrekking aanrichtten. Over Italië en zijn leiders zeide de Britse Minister van Staat vandaag in het Lagerhuis het een en ander.

De betekenis van de bezetting der Azoren.

Groot Brittannië krijgt de sleutel tot het bestendigd succes in de slag van de Atlantische Oceaan.

Sedert het begin van deze wereldkrijg stelde men zich al de vraag: wie zal de eerste zijn in de wedloop naar de strategische eilanden in de Noord-atlantische Oceaan? Want duidelijk, was steeds dat het bezit van de Azoren, welke een integraal deel van Portugal uitmaken, de heerschappij over de Atlantische Oceaan zou verschaffen aan die zeemogendheid, welke deze eilanden zou bezetten.

In de dagen, dat de strijd nog gunstig verliep voor de Duitse wapenen, hield men vooral op het Amerikaanse Halfrond zijn hart vast, dat Hitler er een greep naar zou wagen, omdat de nazie-bedreiging voor Amerika daarmede nog weer veel nader zou zijn gebracht.

Dat Hitler de greep niet deed wekt uiteraard niet zoveel bevreemding. Hoewel Portugal een peuleschilletje zou zijn voor de Wehrmacht zou de verovering van de Azoren of een van de overige strategische eilandengroepen in de Atlantische Oceaan — Madeira, de Spaanse Kanarische eilanden en de Portugese Kaapverdische eilanden — een onderneming zijn welke de machtige Britse vloot eventueel met Noordamerikaanse steun tot een groot fiasco zou kunnen maken.

Kenmerkend voor de minder gunstige positie van het Reich is daarom de beslissing van Portugals vredelievenden dictator Dr. Antonius de Oliveira Salazar om aan Groot Brittannië voor de duur van de oorlog bases op de Azoren af te staan. Duitsland zal waarschijnlijk wel geen oorlogsverklaring aan Portugal richten tenzij het zijn huidige precaire positie nog verder wil bezwaren. En aangezien Spanje nog tussen het bezette Franse gebied en Portugal ligt is de mogelijkheid van een inval ook tot een minimum teruggebracht.

De stap van Portugal is ongetwijfeld niet alleen van militaire, doch ook van politieke betekenis. Immers wordt hierdoor de hoop gevestigd, dat Ierland en Turkije het voorbeeld zullen volgen en aan de Geallieerden gelijksoortige gunsten zullen bewijzen.

Turkije is met Groot Brittannië geallieerd op ongeveer dezelfde wijze als Portugal. Het verdrag van 1373 van laatstgenoemd land met Groot Brittannië op grond waarvan men gehandeld heeft is dan nog veel ouder — in feite zó oud, dat de Azoren nog niet eens ontdekt waren toen het gesloten werd.

De Azoren of Vlaamse eilanden (tot de eerste bewoners behoorden de Vlamingen) werden ontdekt in het jaar 1453. Thans hebben zij een bevolking van ongeveer een kwart millioen, welke voornamelijk aan de landbouw is om zulke producten als graan, suikerbieten, tabak, fruit en nog veel meer te telen.

Schitterend is het woord voor de ligging dezer eilanden, waardoor zij ook van zulk groot strategisch belang zijn. Dit werd door de Verenigde Staten reeds erkend in Wereldoorlog I door de tijdelijke bezetting ervan. Deze bezetting geschiedde ook met de volledige instemming van de Portugese Regering, welke toen in oorlog met Duitsland was. Hierdoor werd mogelijk gemaakt, dat millioenen manschappen naar Europa konden worden gevoerd zonder ongelukken.

Thans in Wereldoorlog II is de bescherming der scheepvaartroutes over de Atlantische Oceaan ook de voornaamste bedoeling van de Britten met behulp van de nieuwe bases die zij er verkregen hebben. Vooral met de nadering van een Geallieerde inval in West-Europa zal de belangrijkheid hiervan goed worden. En bovendien: de convooiroutes naar de Middellandse Zee waar de verovering van Italië nog gaande is en de strijd zich gestadig uitbreidt naar geheel Zuid-Europa, zullen beter en met meer gemak verdedigd kunnen worden.

De Azoren liggen op ongeveer 2200 kilometer van New Foundland en ongeveer gelijke afstand van Engeland. Van Bermuda zijn zij ongeveer 3000 kilometer verwijderd en van New York ongeveer 3800 kilometer. Europa is ongeveer 1800 kilometer ver. Deze cijfers zijn ruwweg geschat maar geven een idee van de centrale ligging der eilandengroep.

Hierdoor wordt mogelijk gemaakt, dat Geallieerde vliegtuigen de gehele Atlantische Oceaan — een water van 5000 kilometer breed — zullen kunnen overspannen ter bescherming van de scheepvaart.

Vliegtuigen vormen thans de grootste bedreiging voor duikboten en Admiraal Karl Doenitz zal hard naar nieuwe middelen moeten zoeken om het Duitse volk te overtuigen van de doeltreffendheid zijner vloot.

Als in de termen van enkele jaren geleden gedacht moet worden dan vormen de Azoren nog de verste voorpost ter verdediging van Amerika en het Panamakanaal, welke laatste rol thans gedeeltelijk aan Curaçao is toegekend. Een nazie-aanval op dit werelddeel klinkt op dit ogenblik evenwel zo absurd, dat de nieuwe Geallieerde bases in de Azoren niet met zodanige bedoeling door Engeland in bruikleen kunnen zijn genomen.

Gelijk wij hierboven reeds schreven is de eerste bedoeling de strijd tegen vijandelijke duikboten door vliegtuigen. Maar Geallieerde oorlogs- en koopvaardijschepen zullen er ook de havens kunnen aandoen: oorlogsschepen vooral om nieuwe voorraden in te nemen en koopvaardijschepen om het uitrazen van stormen af te wachten.

Vanzelfsprekend zal het gebruik van de nieuwe bases in Britse handen open staan voor alle Geallieerde strijdkrachten. Bommenwerpers en transportvliegtuigen, die uit de Verenigde Staten of Engeland naar het Middellandse Zeegebied moeten en vice versa zullen hier een mooie gelegenheid hebben voor tussenlandingen, zodat het luchtverkeer via bases aan de Zuidamerikaanse kust belang verliest kan worden.

De Atlantische Clippers konden steeds te Horta in de Azoren neerstrijken op hun tochten tussen Europa en Amerika en thans zullen militaire vliegtuigen ook dit voordeel krijgen.

Horta huisvest voorts een centrum van het kabelnet door de Atlantische Oceaan welks belangrijkheid in de oorlogstijd nog is toegenomen.

Uit al het bovenstaande blijkt ten duidelijkste welk een aanwinst de Geallieerden wederom geboekt hebben in de strijd tegen de nazie-vijand.

Dat een onzijdig land als Portugal dit mogelijk maakte stemt des te meer tot verheugenis omdat hieruit blijkt hoe langzamerhand overal op de wereld het besef doordringt dat het bereiken van een duurzame vrede slechts mogelijk is door een spoedige overwinning op de aanvallende landen.

Moge dit tevens een ernstige waarschuwing zijn aan het Duitse volk opdat het terugkere op de weg naar mensonterende daden, waarheen het geleid werd door een stel internationale booswrichten.

Over oorlogsverklaring van Italië aan Duitsland zie blz. 2

Nederland.

KOMT DE PRINSES?

Suriname in spanning!

Wij lezen in „De Surinamer":

Sinds Zondagavond gaat een blij gerucht door heel het land: „Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Juliana zal binnenkort ons land bezoeken".

Om redenen aan het Bestuur alleen bekend werd aan de Pers verzocht het gerucht nog niet verder te verspreiden, doch nu een der collega's het zwijgen verbroken heeft en een en ander er op heeft gezinspeeld door overneming van een artikel uit ons blad, welk artikel de wenselijkheid naar voren bracht van zulk een bezoek, menen ook wij niet meer gehouden te zijn het zwijgen te bewaren.

Zolang echter de bevestiging van officiële zijde nog niet is gekomen, kunnen wij ons niet op deze blijde tijding voorbereiden. Het zou immers nog kunnen veranderen.

Wij hopen echter, dat de Overheid niet lang de bevolking in spanning zal laten, opdat bijtijds maatregelen kunnen genomen worden in verband vooral met de vacantie-tijd. Zo bv. zullen de kinderen, die buiten de stad verblijven op tijd terug moeten keren voor een kinderhulde, welke ongetwijfeld op het program komt.

Suriname zal tonen, dat het zulk een hoog bezoek waardeert!

CENSUUR-WAANZIN.

De Surinaamse censor blijft actief.

Een bericht, dat Generaal-Majoor Van Oyen en Schout-bij-Nacht Termijtelen zouden doorreizen, werd uit een brief gelicht. Men vergat evenwel het bericht, dat ook in de Curaçaose Pers voorkwam, eruit te lichten, zodat het „thuis" gepubliceerd werd. Er werd de vraag gesteld of het nodig is zo „geheimzinnig" te werk te gaan bij bezoeken van zulke „Hoge Gasten". Er wordt ook nog geklaagd over de „dubbele censuur". „(Jong Suriname")

ITALIË VERKLAART OORLOG AAN DUITSLAND.

Het Witte Huis allereerst, daarna Churchill en Stalin, heeft medegedeeld, dat Badoglio aan Eisenhower verklaard heeft aan Duitsland de oorlog te hebben verklaard. Een en ander was o.a. gevolg van de wreedheden, welke de bevolking in Calabrië, Apulië en rondom Salerno ondervonden. Badoglio's proclamatie van 13 October zegt, dat de Italianen „schouder aan schouder moeten strijden met onze vrienden de Verenigde Staten, Groot-Britannië Rusland en alle andere Verenigde Volken" (dus ook De Nederlanden — Red.).

Voorts, dat een nieuwe regering welhaast gevormd zal worden, waarin alle politieke schakeringen zullen zijn vertegenwoordigd als in een waarachtig democratisch bewind. Zodra de vrede daar is, zal het Italiaanse volk zelf over de bestuursvorm kunnen beslissen."

De oorlogsverklaring werd om 15 uur Greenwich-tijd te Madrid door den Italiaansen ambassadeur aan den Duitsen ambassadeur overhandigd namens Zijne Majesteit den Koning van Italië, terwijl Badoglio aan Eisenhower vroeg een en ander ter kennis van het Witte Huis te brengen. De Italiaanse ambassades in Ankara, Buenos Aires, Bern, Stockholm, Dublin, Lissabon werden eveneens op de hoogte gebracht.

Een gezamenlijke verklaring van Roosevelt-Churchill-Stalin deelt mede, dat dezen de Italiaanse samenwerking hebben aanvaard en dat de gewapende macht als wapenbroeders zullen worden beschouwd in de oorlog tegen Duitsland.

In hun gezamenlijke verklaring zeggen R., C. en S. evenwel, dat de wapenbroederschap niet de opheffing van de wapenstilstandsvoorwaarden omvat. De zaken zullen worden opgelost door de Verenigde Volken, waarbij rekening zal worden gehouden met de steun welke de Italiaanse regering eventueel nog zal bieden aan de zaak der Verenigde **Volken.**

DE ANGST DICTEERT.

Uit vele uitingen blijkt, dat er onder N.S.B.-ers (niet onder allen, doch wel onder velen een soort alarmstemming heerst. Indertijd hebben wij medegedeeld, dat Anton Mussert een „proclamatie" (met vage bedreigingen) tot het Nederlandse volk heeft gericht, thans blijkt uit het „Nationale Dagblad" van 27 September, dat vele brieven van N.S.B.-ers afdrukt, dat men Musserts houding te slap vindt en onmiddellijke drastische maatregelen eist tegen het gevaar, dat N.S.B.-ers lopen. (Het terechtstellen van 19 geheel of gedeeltelijk onschuldigen was een uitvloeisel daarvan.) Een van de schrijvers in het „Nationale Dagblad" eist, dat N.S.B.-ers gewapend zullen zijn. Een ander schrijft: „Ons geduld is nu uitgeput". En de Redactie van het blad verklaart het geheel eens te zijn met deze meningen.

BELANGRIJK VOOR ZEELIEDEN.

Vorige week publiceerde het Nederlandse tijdschrift voor zeelieden „Het Kompas" een besluit van de Nederlandse regering, waarbij een regeling wordt getroffen, waardoor een deel van de lonen der zeelieden wordt gereserveerd voor het onderhoud van hun gezinnen in tijdelijk bezet gebied.

Minister Piet Adriaan Kerstens licht in „Het Kompas" dit besluit toe. De regering heeft in de lente van 1941 via Radio-Oranje een oproep tot de mensen in bezet Nederland gericht om de nodige steun te verlenen aan zeemansgezinnen en gegarandeerd, dat een en ander tot de laatste cent zou worden terugbetaald. Uit ingekomen rapporten blijkt, dat aan deze oproep in ruime mate is gevolg gegeven. Vele zeelieden hebben door „week- en maandbrieven" hun voorzieningen in deze geest reeds vrijwillig getroffen.

Maar het is onbillijk jegens dezen, dat anderen dit niet doen. Wat er van de week- en maandbrieven vrijwillig is binnengekomen, wordt gestort in een fonds met een bestuur van vertrouwenslieden en bedraagt thans reeds 15 millioen gulden, rentende ƒ 200.000. De verplichte bijdragen zullen ook in dit fonds worden gestort. Allerlei waarborgmaatregelen zijn genomen, verklaart de Minister.

DANK AAN DE KERK.

Een van Nederlands meest verspreide sluikbladen bevat een hoofdartikel, dat grote lof toezwaait aan de kerken van Nederland, voor haar krachtige houding. Het blad schrijft o.a.:

„De kerk stelt zich in deze hachelijke tijd niet tevreden met het innemen van de houding van een doofstom familielid der mensheid. Zij spreekt openlijk haar mening uit in het volle bewustzijn van het gevaar, dat zij loopt en tot diepe verbazing van wie haar vroeger plachten te negeren. De kerk spreekt weder tot de gehele menselijke familie met woorden van sterke en besliste betekenis. Zij toont ernstige zorg te hebben voor de sociale vraagstukken van de wederopbouw zowel in nationale zin, van de handhaving van wet en recht en in de verlichting van het menselijke leed. Zij verbindt zichzelf met het volk door haar hulp aan de pogingen de wereld van morgen te bouwen. En zij deelt het lijden en geeft steun door haar scherpe protesten".

VISSERS STAKEN.

60 Nederlandse vissers in een Noordwestelijke haven van Engeland zijn in staking gegaan wegens bezwaren tegen het Regeringsbesluit omtrent afdracht van een deel van het loon ten bate van hun gezinnen in Nederland; zij beroepen zich op hun hoge kosten van levensonderhoud. Bekend is gemaakt, dat wie weigert dienst te doen, gerechtelijk zal worden vervolgd. Donderdag zullen de stakers een bespreking hebben met vertegenwoordigers van de Nederlandse Centrale Bnd van Transportarbeiders.

PROFESSOR ZEEMAN OVERLEDEN.

De wereldberoemde Nederlandse geleerde en nobelprijswinnaar Professor Dr. Pieter Zeeman, ontdekker van het Zeeman-effect, is 78 jaar oud, te Amsterdam overleden.

ONZE VEESTAPEL.

Aan het eind van dit jaar zullen er in Nederland nog maar 800.000 melkkoeien; 400.000 kalveren en 26.100 stieren zijn, volgens een artikel in „Svenska Dagbladet". (In 1938 had Nederland 1.503.00 melkkoeien.) Reeds zijn 70.000 drachtige koeien uit Nederland naar Spanje gebracht in ruil voor oorlogstuig.

VAN WINST TOT VERLIES.

De Hoogovens te IJmuiden, die herhaaldelijk zijn gebombardeerd, hebben het dividend gepasseerd (v.j. 3 procent). Het exploitatie verlies bedraagt ƒ 521.700 (vorig jaar winst ƒ 12.71. 600).

STOEPDICHTER-TORPEDIST.

Aneta vestigt er in een telegram de aandacht op, dat Luitenant ter Zee J. H. Jorissen, de Commandant van een motortorpedoboot, die dezer dagen onder de kust van Frankrijk een vijandelijk vrachtschip van 3000 ton naar de kelder joeg „onder het pseudoniem „Herman Cornel" een aantal verzen heeft geschreven, waarvan er verschillende zijn verschenen in de bloemlezing, die onlangs door het letterkundig periodiek „De Stoep" te Willemstad, Curaçao, werd uitgegeven".

DUITSERS VERPLAATSEN KUSTBATTERIJEN.

De Berlijnse radio heeft medegedeeld, dat Duitse kustbatterijen van de Nederlandse kust via Roemenië en Odessa er convooi naar de Krim zijn gezonden.

INLEVERING. RADIO-TOESTELLEN.

De Duitsers hebben thans de uiterste dag voor inlevering van radio's in Nederland gesteld op 20 October. Een bewijs, dat hun maatregelen en bedreigingen tot nu toe niet het door hen gewenste resultaat hebben opgeleverd.

PROFESSOR KERNKAMP OVERLEDEN.

Het overlijden wordt gemeld, op 79-jarige leeftijd, van Professor Dr. Gerhard Willem Kernkamp van 1903 tot 1935 hoogleraar in de geschiedenis te Utrecht. De overledene was tevens van 1920 tot 1929 hoofdredacteur van het weekblad „De Groene Amsterdammer".

Bij het vierde lust ıın vɛn de R. K. Universiteit te Nijmegen.

13 October 1943: De datum van het 4de lustrum van Nijmegen, is een dag, die in droefheid wordt herdacht.

Deze jongste der Nederlandse Universiteiten, eerst 20 jaren geleden geopend, werd slachtoffer van het Nazie-régime, waaronder intellect niet wordt geduld.

Gedurende de oorlogsjaren kreeg de Carolina slag op slag; van der Heyden overleefde de ellende niet, Hoogveld ging naar een concentratiekamp, om later stervend naar Nijmegen terug te komen, Duynstee werd gevangen gezet, ze hebben Regout vermoord, Kors is afgezet, heel het vermogen van de Radboud-stichting, bestemd tot voltooiïng van de in voorbereiding zijnde medische faculteit, ging grotendeels in boeten op. Tenslotte trof Nijmegen het droeve lot, dat andere Universiteiten reeds ondergingen; de Universiteit werd gesloten.

Bij het derde lustrum in 1938, dat in alle plechtstatigheid werd herdacht, verwachtten hoogleraren en studenten, dat de Universietit voltooid zou zijn bij haar tweede decennium.

De 20ste jaardag is daar, en wat bestond is afgebroken.

Daarom is dit lustrum een dag van droeve herdenking.

Maar ook voor ons, oud-Nijmegenaren, en voor ieder academicus, een dag van vastberadenheid, van hernieuwing van de belofte, dat wij zullen geven wat in ons is, om de Nederlandse centra van wetenschap weer op te bouwen.

Dan zal ook de Nijmeegse Alma Mater herrijzen, om opnieuw in het Nederlandse culturleven de plaats in te nemen, die zij zich waardig heeft getoond.

Opdat haar arbeid worde voortgezet „in Dei nomine feliciter".

Mr. J. J. A. Ellis.

ALS ITALIË OORLOG AAN DUITSLAND VERKLAART....

Officieus wordt medegedeeld, dat Italië misschien spoedig oorlog aan Duitsland zal verklaren en door de Verenigde Landen worden erkend als mede-oorlogvoerend land. Men verneemt, dat deze quaestie grondig besproken werd door Eisenhower en Badoglio en dat de tijd rijp is dat het Italiaanse leger en de vloot toeslaan. Het bericht in de „New York Times", dat Italië vandaag oorlog zal verklaren wekte in Londen geen verrassing, aangezien de Italiaanse deelneming aan de oorlog reeds het onderwerp was van uitvoerige besprekingen. Het is ook bekend, dat Badoglio de kracht van het land zal inzetten tegen de Duitsers wanneer hij dit militair en economisch gelegen acht (Londen, (AP) 13.10).

KNOX OVER DE DUIKBOTEN.

De Noordamerikaanse Seretaris van Marine, Frank Knox, zeide bij zijn terugkeer van een inspectietocht in het Middellandse Zeegebied en Zuid-Amerika, dat de hernieuwde activiteit der Duitse duikboten in de Noordatlantische Oceaan als „ernstig" kan worden beschouwd en dit zal blijven „tot het einde van de oorlog". Knox maakte bekend, dat de Britse duikboten, welke het slagschip „Tirpitz" beschadigden en werkloos maakten, door twee personen worden bediend. Hij zeide, dat de dwergduikboten door mijnenvelden en een maas van duikbotennetten in een Noorse haven binnendrongen om haar torpedo's af te schieten (Washington, (AP) 12.10).

WERELDNIEUWS

RUSSISCH COMMUNIQUE.

„Aan de zone van de midden-Dnjeper zetten onze troepen de gevechten voort om hun bruggehoofden op de rechteroever van de rivier te vergroten in dezelfde gebieden als tevoren. In sommige sectoren werden belangrijke successen geboekt.

In de richting van Vitebsk zetten onze troepen het offensief voort en veroverden zij verschillende plaatsen. Aan andere sectoren van het front vonden krachtige verkenningen plaats alsook artillerie- en mortierenduels. Op 11 October vernielden of ontwrichtten onze troepen aan alle fronten 50 Duitse tanks. 72 Vijandelijke vliegtuigen werden neergehaald in luchtgevechten en door het afweervur." (Moskou, (AP) 12.10).

BEZOEK VAN TITO AAN CAIRO?

Een bericht uit Bern deelt mede, dat Drug Tito, de leider der Joegoslavische partijgenoten of een zijner ondergeschikten, de verwachte Geallieerde inval van de Balkan besprak bij een bezoek van onlangs aan Caïro. Men zegt, dat er 200 Geallieerde verbindingsofficieren in de Balkan zijn, die de troepen der partijgenoten helpen organiseren en voorbereiden op de invasie. Onder hen bevindt zich een van Groot-Britannië's grootste militaire experts, de vroegere militaire attaché in een der Balkanstaten (Stockholm, (AP) 13.10).

DUITSE TERUGTREKKING IN DE APENNIJNEN.

Een bericht van het Duitse Internationale Nieuwsagentschap, dat door de Duitse radio werd uitgezonden, deelde mede, dat de nazie-strijdkrachten langs de rivier de Calore in Italië werden gedwongen zich terug te trekken naar nieuwe bergstellingen nabij Cerreto. Cerreto ligt op 13 kilometer ten Westen van Ponte Landolfo, welks val Maandag door het Geallieerde Hoofdkwartier gemeld werd (Londen, (AP) 12.10).

CABINETSVERANDERING IN ARGENTINIË?

De Uruguese ochtendbladen „La Mañana" en „El Pais" zeiden, dat volgens particuliere telefoonberichten uit Buenos Aires drie cabinetsministers gisteren zijn afgetreden. De namen, welke worden genoemd zijn: Jorge Santamarina, Minister van Financiën; Generaal Elbio Anaya, Minister van Justitie en Volksontwikkeling; Schout-bij-Nacht Ismail Galindez, Minister van Openbare Werken.

Toen men poogde om in Buenos Aires van deze berichten bevestiging te krijgen, was het enige antwoord: „Officieel is hier niets bekend gemaakt".

Niettegenstaande het ontbreken van een bevestiging, doen reeds tien dagen geruchten de ronde, dat er een cabinetsverandering in Argentinië op til is. Men gelooft, dat hierbij de „gematigde" leden in de Ramirez-regering de bovenhand zullen krijgen. De namen van de leden, welke zouden zijn afgetreden, wijzen echter niet geheel in deze richting (Montevideo, (AP) 13.10).

ALLERLAATSTE NIEUWS

— **De radio van Algiers** deelde mede, dat Duitsland sedert de bevrijding van Corsica 20 nieuwe divisies naar Zuid-Frankrijk heeft gezonden.

— **Volgens een bericht** van Tass uit Génève heeft het Duitse Propaganda Departement het Vichy-Ministerie van Voorlichting verboden om voort te gaan met het publiceren van artikelen en commentaren over de ontwikkelingen van de laatste tijd.

— **Het communiqué van Caïro** deelt mede, dat zware bommenwerpers van de Raf het vliegveld Maritza op Rhodes in de nacht van 11 op 12 October hebben aangevallen. Ook werd de scheepvaart voor het eiland Coo aangevallen. Een middelgroot koopvaardijschip werd getroffen en beschadigd. De haven van Coo werd ook gebombardeerd.

— **Tokio** deelde mede, dat de 83e zitting van de Japanse Landdag formeel geopend zal worden op 25 October as.

— **Radio-Berlijn** deelde mede, dat Maarschalk Rodolfo Graziani, Minister van Defensie in Mussolini's fascistische regering, voor besprekingen in het Hoofdkwartier van Hitler is aangekomen.

— **De Britse radio deelde mede, dat de Duitsers Gomel, de sterkte in Wit-Rusland ontruimen.**

— **Een brief,** getekend door 26 leden van de Spaanse Cortes, drong er bij Franco op aan om de monarchie vóór het einde van de oorlog te herstellen als een beveiliging tegen de reacties, welke daarna zullen volgen.

— **Churchill** zeide in het Lagerhuis, dat de Britten „grote dwazen" zullen zijn, indien zij „een plotselinge instorting van den vijand" verwachten. De Premier zeide, dat de ergste gevechten van de oorlog; voor wat de Britten betreft, nog geleverd moeten worden.

— **Zweedse correspondenten** in Duitsland meldden, dat Berlijn nog weigert om officieel commentaar te leveren op het afstaan van bases in de Azoren door Portugal aan Groot-Britannië. Officieus wordt echter toegegeven, dat „de Engelse buitenlandse politiek een succes geboekt heeft". Kringen van de Wilhelmstrasse beweerden, dat zij de zet van groter politiek dan militair belang achten. Andere Duitsers zijn van mening, dat Salazar „heeft toegegeven onder de grote druk van de Geallieerden, omdat hij een realistisch man is".

— **De Geallieerden** in Italië hebben San Croce veroverd op 15 kilometer ten Noord-Oosten van Ponte Landolfo. Bonefro, op 30 kilometer ten Zuid-Westen van Termoli werd ook genomen in felle gevechten.

VERLOOFD
Pierre A. Lauffer
EN
Esilda G. de Windt
CURACAO 10 OCTOBER 1943.

Buitenland.

VENEZOLAANSE PRESIDENT ZAL DE V.S. BEZOEKEN.

In Washington werd bekend gemaakt, dat de Venezolaanse President, Generaal Isaias Medina Angarita, een uitnodiging van President Roosevelt aanvaard heeft om een bezoek te brengen aan de Verenigde Staten.

Dit wekte grote belangstelling in Washingtonse kringen, aangezien men het beschouwt als een nieuwe stap tot het versterken der gemeenschappelijke verstandhouding met de Amerikaanse landen. De aandacht wordt vooral getrokken door Medina's program van betere verstandhouding met Venezuela's Zuidamerikaanse naburen alsook met de Verenigde Staten. Dit bleek nog bij zijn reis van onlangs naar de Bolivar-landen. Er werden nog geen biezonderheden bekend gemaakt over de reis van Medina, doch men wees erop, dat een gedachtewisseling van meningen over huidige en toekomstige problemen van wederzijds voordeel zal zijn vooral met het oog op de grote en snelle economische ontwikkeling van het gehele tropische gebied van Amerika na de oorlog. Ingelichte kringen legden uit, dat Venezuela en de Verenigde Staten reeds lang samenwerken voor de verdediging van het wereld-deel en dat Venezuela niet lang geleden de wet bekrachtigde, welke naar verwachting de positie van de buitenlandse oliebelangen in Venezuela zal regelen (Washington, (AP) 12.10).

FRANS COMITÉ BESPREEKT BUITENLANDSE POLITIEK.

Joseph Dynan seint uit Algiers:

Het Franse Comité hield zijn eerste algemene bespreking over de buitenlandse zaken nu het de rol van grote wereldmogendheid hervat heeft met een politiek, welke steeds meer Russisch-gezind is. Men maakte slechts bekend, dat de Commissaris van Buitenlandse Zaken, René Massingli, een „lang verslag" over de algemene toestand van het Comité heeft voorgelegd. Personen, die in nauw contact staan met het Comité, zeiden, dat de Comiteleden — met inbegrip van De Gaulle — daarna de verschillende quaesties bespraken.

De Gaulle, die in zijn Corsicaanse rede over Rusland zou hebben gesproken als „onze natuurlijke bondgenoot", zou ook thans weer met nadruk de Russen hebben genoemd als een grote continentale mogendheid.

De Russen hebben zich de laatste tijd ook ten zeerste voor de Fransen geïnteresseerd en zonden een grote diplomatieke staf onder leiding van Bogomoloff met de volle rang van Ambassadeur. Het Comité is nog niet officieel uitgenodigd om deel uit te maken van de Commissie voor het Middellandse Zeegebied, doch is reeds vertegenwoordigd bij de eerste besprekingen over na-oorlogse zaken. De Fransen zijn ervan overtuigd, dat een officiële oproep zal worden uitgesteld met het oog op belangrijke beslissingen die bij de komende conferentie te Moskou verwacht worden. De Franse deelneming wordt van belang geacht, aangezien de commissie de toestand in het Middellandse Zeegebied onder de loupe zal nemen, hetwelk Frankrijk beschouwt als een spheer waar het grote belangen heeft (Algiers, (AP) 12.10).

DE V.S. EN RUSLAND OP DE HOOGTE GEHOUDEN.

De Verenigde Staten werden op de hoogte gehouden van de onderhandelingen over de bases in de Aazoren, welke Portugal aan Groot Britannië heeft afgestaan en Washington uitte zijn instemming met de overeenkomst reeds voordat deze bekend gemaakt was. Rusland is ook ingelicht. Men neemt aan, dat ook Spanje door Portugal werd ingelicht en blijkbaar hebben de Spanjaarden geen tegenwerpingen gemaakt.

In Londen legde men er de nadruk op, dat de normale betrekkingen van Portugal met Spanje en Groot Brittannië niet aangetast zijn door de nieuwe overeenkomst. Gezaghebbende personen weigerden om mede te delen welke bases precies verkregen werden en of zij reeds in gebruik genomen zijn (Londen, (AP) 12.10).

PORTUGEES BLAD OVER DE DUITSE BEZETTING VAN ROME

Het Katholieke blad „Avoz" zeide in een hoofdartikel, dat de „Duitsers erover verbitterd zijn, dat zij Rome zullen moeten verlaten en de vruchteloze verdediging van de hoofdstad van het Christendom zullen moeten opgeven." Verder zeide het blad: „De Geallieerden doen beter ook uit Rome te gaan nadat het door de Duitsers is verlaten en zelfs de Italiaanse regering moet een andere hoofdstad voor Italië zoeken, teneinde de vernieling van Rome te voorkomen. Venetië, Florence en Napels zouden kunnen dienen als tijdelijke hoofdstad van Italië".

Voorts zeide het blad: „De Paus is inderdaad een gevangene der Duitsers". Hierbij werden verklaringen aangehaald van den Aartsbisschop van Liverpool en andere bronnen. Het blad besloot: „Hoewel de Duitsers Vaticaanstad niet bezet hebben, omringden zij het en sneden zij de mogelijkheid af, dat de Paus zich vrijelijk met de wereld in verbinding kan stellen" (Lissabon, (AP) 12.10).

GEALLIEERD COMMUNIQUÉ VAN NOORD-AFRIKA.

„Te land": In het gebied van Termoli is men een weinig verder vooruit gekomen en patrouilles drongen hardnekkig in Westelijke richting. In de Centrale sector bewegen onze strijdkrachten zich gestadig voort over moeilijk terrein. Patrouilles van het 5e leger waren wederom actief en de genomen stellingen werden verstevigd.

„In de lucht: Lichte bommenwerpers van de Noordwestelijke Afrikaanse luchtmacht vielen gisteren wegenkruispunten rondom Vasto aan. Gevechtsbommenwerpers vielen kanonstellingen rondom Cerce Maggiore aan en vernielden een trein geladen met motorvoertuigen in het gebied van Termoli. Zware en middelzware bommenwerpers waren gisteren werkloos vanwege het ongunstige weer boven de doelgebieden. In de afgelopen nacht werden spoorbruggen en rangeerterreinen te Civita Vecchia aangevallen door nachtbommenwerpers. Geen onzer vliegtuigen wordt vermist" (Geallieerd Hoofdkwartier in Algiers, (AP) 13.10).

HAVEN VAN NAPELS WEER IN ORDE.

De radio van Caïro deelde mede, dat de haven van Napels weer in gebruik is. De radio zeide, dat nieuwe Geallieerde versterkingen zijn aangekomen te Salerno en dat de Duitsers hevige verliezen leden aan de Volturno (Londen, (AP) 13.10).

VERKLARINGEN VAN RICHARD LAW.

Richard Law, de Britse Minister van Staat, verklaarde in het Lagerhuis, dat beschuldigingen van wreedheden tegen de Generaals Ambrosio en Roatta, leden van de Badoglio-regering, door de Geallieerden worden onderzocht. Als blijkt, dat de beschuldigingen gegrond zijn, zullen de „juiste maatregelen" genomen worden. Toen gevraagd werd of men zal toestaan, dat zij lid van de regering blijven, terwijl het onderzoek gaande is, zeide Law: „Ik geloof dat wij moeten wachten op het resultaat van het onderzoek". Law zeide persberichten te hebben gezien volgens welke Roatta op de Joegoslavische lijst van oorlogsmisdadigers staat, doch dat de Britse regering geen officiële mededeling hierover ontving. De Ethiopiërs hebben eveneens te kennen gegeven, dat zij Badoglio beschouwen als een misdadiger van hetzelfde soort. De Minister legde uit, dat de referte naar Vittorio Emmanuele als Keizer van Ethiopië in een besluit van Badoglio op 23 September een vergissing was van een ondergeschikte nadat de Koning en Badoglio het getekend hadden. Men heeft de verzekering ontvangen, dat in de toekomst slechts naar den Koning zal worden gerefereerd als „Koning van Italië". De Minister zeide voorts, dat ingeval van een oorlogsverklaring aan Duitsland door de Italiaanse regering, deze nog steeds gebonden zal blijven aan de wapenstilstand met de Verenigde Landen. Italië zal dan beschouwd worden als „mede-oorlogvoerende". Richard Law verscheen voor het Lagerhuis in plaats van Eden, die afwezig is (Londen, (AP) 13.10).

EEN ARTIKEL IN „PRAVDA".

Eddy Gilmore seint uit Moskou:

Bij de eerste bekendmaking omtrent de aanstaande driemogendhedenconferentie in Moskou, maakte het blad „Pravda" aan de wereld duidelijk, dat de Russen niet van plan zijn te praten over grenzen of de status der Baltische staten. Het tweede front en de volledige nederlaag van Hitler waren volgens het blad de quaesties, waarmede de conferentie zich zou moeten bezighouden.

„Pravda" zeide: „Aan iedereen moet het bekend zijn, dat de grenzen van de Sovjet Unie evenmin kunnen dienen als onderwerp van bespreking als de grenzen van de Verenigde Staten of de status van Californië."

Het blad zeide nog: „De New York Times en vele andere bladen zeggen, dat politieke en geen militaire quaesties de voornaamste punten van de conferentie zullen uitmaken, in het biezonder quaesties betreffende de na-oorlogse organisatie van Europa. Deze bladen vergeten, dat op dit ogenblik de voornaamste taak der Verenigde Landen is om de nadering van de na-oorlogse periode te bespoedigen" (Moskou, (AP) 13.10).

GOUWLEIDER VAN BERLIJN.

Russische berichten van de Duitse grens delen mede, dat volgens geruchten in Berlijn, Heinrich Himmler zal worden benoemd tot Gouwleider van Berlijn in opvolging van Goebbels. Laatstgenoemde zal van deze post worden ontheven onder voorwendsel, dat hij het erg druk heeft met de propaganda. Men zeide, dat de laatste tijd enkele felle anti-Hitler betogingen dit waarschijnlijk hebben gemaakt. (Londen, (AP) 12.10).

Het Joodse feest der dankbare vreugde.

De vermaarde Gastvrijheid der Joden leeft nog.

Het Loofhuttenfeest begint vanavond.

Te beginnen met vanavond wordt een oud en merkwaardig feest door de Joden gevierd: Loofhuttenfeest of Ghag-Hasoekoth. De Joden gaan dan zeven dagen lang in zelf gemaakte prieeltjes wonen. Bij de Synagoge Mikve Israel is zulk een loofhut door de gemeenteleden opgericht, terwijl ook nog enkelen — doch helaas slechts o zo weinigen — thuis zich een loofhut gemaakt hebben. Het is jammer, dat deze vrome gewoonte op Curaçao steeds meer uit gebruik geraakt, terwijl het klimaat er juist zo geschikt voor is. „Zeven dagen zult gij in loofhutten wonen; iedere Israeliet wone in een loofhut. Opdat uw nageslacht wete, dat Ik de kinderen Israels in hutten heb doen wonen, toen Ik hen uit het land Egypte heb gevoerd......"

Zo schrijft het Bijbelboek Leviticus 23: 42 en 43.

Wat is de betekenis van het Loofhuttenfeest — hier op Curaçao het meest bekend als „Cabana" — hoe dient dit te worden gevierd?

De Thora (d. z. de 5 boeken van Mozes), spreekt op verschillende plaatsen over het Loofhuttenfeest en daarbij valt op, dat méér dan bij de andere hoogtijden, de nadruk wordt gelegd op **de reine en dankbare vreugde,** waarmee dit feest moet worden gevierd. Waarom „Cabana" in de eerste plaats een dankfeest is, behoeft nauwelijks te worden verklaard. Evenals Pésach en Sjaboengoth, staat het Loofhuttenfeest, behalve met bepaalde feiten uit Israels historie, óók in verband met een bepaald jaargetijde. Soekoth is namelijk Israels herfstfeest. In vervlogen eeuwen, toen het Joodse volk nog welvarend en gelukkig in zijn eigen land woonde, was het Loofhuttenfeest het dankfeest in het najaar om, nadat de oogst was gelukt en de vruchten werden ingezameld, God te loven voor de zegeningen, welke Hij Zijn schepselen liet ten deel vallen. Als seizoenfeest is het loofhuttenfeest der Joden dus te vergelijken met de Quatertemperdagen der Latijnse katholieken, waarin dezelfde gedachte voorligt. In de Thora vindt men dan ook inderdaad nog de naam van „Chag Haäsief", hetgeen betekent: feest der inzameling. „Op de vijftiende dag van de zevende maand" — aldus Leviticus 23 : 39 — „als gij de opbrengst van het land inzamelt, zult gij zeven dagen het feest des Eeuwigen vieren".

Hieruit blijkt dus heel duidelijk, dat het gevoelens van dankbaarheid jegens den Schepper zijn, welke aan de viering van het Loofhuttenfeest ten grondslag liggen. Doch nog veel machtiger komt dit tot uiting in het motief, dat enige regels verder wordt opgegeven: „opdat uwe nakomelingen zullen weten, dat Ik de kinderen Israels in hutten heb doen wonen, toen Ik hen uit het lang Egypte voerde".

Veertig jaren toch, bracht het volk Israel, nadat het uit Egypte verlost was, in de woestijn door. Daar het steeds zijn legerplaats moest opbreken om verder te trekken, konden geen soliede woningen gebouwd worden en moest men in hutten verblijf houden. Daar, in de grote, vreselijke wildernis, door de zengende zonnestralen beschenen en met het hete woestijnzand onder de voeten, leefde het volk Israel al die tijd, op wonderbaarlijke wijze door God beschermd. Want geen woestijnstormen vermochten de wankele hutten te teisteren en wilde dieren bleven verre van de legerplaats.

Om deze Goddellijke bescherming blijvend in herinnering te brengen, schrijft de Thora den Joden voor één maal per jaar gedurende zeven dagen de soliede woningen te verlaten en in loofhutten verblijf te houden.

Volgens de Joodse godsdienstcodex is het dan ook de bedoeling, dat ieder Israelietisch gezin gedurende het Soekoth-feest, in een loofthut wone, alhans daar de maaltijden nuttigt. Zo is „Cabana" inderdaad eeuwenlang door onze voorouders gevierd, nadat zij de omzwerving door de woestijn beëindigd hadden en in Pálestina onbelemmerd alle godsdienstvoorschriften konden nakomen.

Later werd dit evenwel anders. Na de ondergang van de Joodse staat en de verspreiding der Israelieten over de aardbodem, was het lang niet altijd mogelijk de traditionele feesten zo te vieren als het eigenlijk behoort. De geweldige ontwikkeling van de stedenbouw was voorts ook de oorzaak, dat in de landen der ballingschap het voor velen niet meer mogelijk was een loofhut te bouwen. Voor de bewoners van bovenhuizen bv. was zulks al heel moeilijk. Toch hebben, ook gedurende de laatste jaren nog, vele Joodse families in Europa en andere werelddelen, zich moeite en opofferingen getroost om het voorschrift van de loofhut na te komen. Een „cabana" behoeft immers niet groot te zijn en zo kon men in de grote steden bij orthodoxe Joodse families loofhutten zien, die op het balcon van een bovenhuis waren geplaatst.

Voor de Nazies ons land binnenvielen, was de loofhut bij vele Joodse landgenoten in Amsterdam bijvoorbeeld in gebruik.

Voor hen, die thuis geen enkele mogelijkheid vonden een soeká neer te zetten, was het ook een oplossing dit in samenwerking met anderen te doen. Zo onstonden er te Amsterdam en elders verschillende Joodse verenigingen, welke zich ten doel stelden om tegen het Soekoth-feest voor de leden een loofhut ter beschikking te stellen, waar zij gezamenlijk de maaltijden konden gebruiken en op deze wijze hun traditionele godsdienstplicht vervullen. Voorts lieten de kerkbesturen der verschillende Israelitische gemeenten doorgaans ook op de binnenplaats der synagogen een loofhut neerzetten, teneinde de bezoekers, die thuis geen cabana konden hebben, in de gelegenheid te stellen de lofzegging betreffende de soeká uit te spreken en er enige tijd te vertoeven.

Deze maatregel heeft echter ook in verschillende plaatsen tengevolge gehad, dat men meende met het bezoek aan de loofhut der synagoge te kunnen volstaan, waardoor vele particulieren, die met enige moeite thuis wèl gelegenheid gehad zouden hebben een soeká te bouwen, uit gemakzucht daarvan hebben afgezien.

Voor hen, die het oude gebruik nog in ere gehouden hebben, is echter Soekoth een der gezelligste feesten. Vooral de kinderen vlassen zich al weken van te voren op de grote gebeurtenis. Zij maken mooie tekeningen, guirlandes en andere versieringen, want het is een traditie de loofhut van binnen zo mooi en gezellig mogelijk te maken.

* * *

Hedenavond om 18 uur vindt het avondgebed in de Synagoge plaats, waarna om 18.30 uur een plechtigheid in de loofhut, welke op het plein der synagoge is gemaakt.

Donderdagmorgen begint de dienst om 8.30 uur.

Brieven van dienstplichtigen.

Ben juist van een stil week-end, in Guelph doorgebracht, terug in de barracks. Er zijn er weer een heleboel bijgekomen, maar tot mijn grote spijt is mijn vriend v. W. weg; hij heeft studieverlof gekregen en moet hard voor zijn gymnasium B werken. Ook V. gaat blijkbaar niet met onze groep mee, dus voelde ik mij erg „depressed", doch het gaat nu weer beter. Ik zal dezer dagen een tas erbij kopen, voor week-end doeleinden, een Gladstone Daar moet iemand, die in militaire dienst gaat, goed aan denken. Het is namelijk erg nodig voor kleine uitstapjes en om eens iets af te sluiten, want kasten heb je hier niet.

Zondagavond ben ik met een vriend naar een Guelph'se familie geweest, die heel aardig en beschaafd was: „la aristocracia de la ciudad". Wat muziek gehoord en de avond heel gezellig doorgekomen. In plaats van whisky en soda krijg je hier in Canada altijd een bordje met een kopje chocolade of koffie op je schoot.

Als je hier naar een van de grote dansavonden, in Ryons, gaat, kom je in een grote zaal met orkest aan één kant. Entree betaal je bij de ingang, soms vrij voor soldaten, soms $ 0.50, en verder sta je maar ergens. Het is net de Italian Hall met stoelen langs de kant. Na iedere dans wordt er zo'n beetje naar de ingang gedrongen en mompel je een paar verontschuldigingen tegen je partner, als die niet bevalt of smeer je hem desnoods in het gedrang. Dit gaat van 9 tot 13 uur door en „not a drop to drink". Ons system is, je hotelkamer met een heleboel bier te „stocken" voor het week-end en dan telkens even een „escapadita" te maken, ook al is bier nu niet het ideale drankje.

Zo, het is weer eens de avond van Dinsdag geworden en ik zit alleen op de kamer, aan een tafel de dienst van kamerwacht te verrichten met 18 bedden, doubledeckers, om me heen. De heren zijn allemaal uit, behalve één, die op zijn nest ligt. Er staat een fles hier voor me, en ik heb V. ervoor te danken, die de vorige Zondag een te grote voorraad had opgeslagen en de rest naar hier heeft meegenomen, wat ten strengste verboden is, maar mij nu toch te pas komt.

Het is wel eens goed een avond thuis te blijven, dan kun je je papieren eens op orde brengen en je correspondentie bijhouden.

Vandaag een prachtig velddienstje achter de rug met de sectie op het golfveld, met het nodige dekken, vijand gezien, voorwaarts in looppas; maar het was toch heerlijk; lekker in de zon gezeten later en een coca-cola op het clubhuis genoten, door luitenant van Zuiden aangeboden.

s' Middags op rapport bij kapitein Nieterink; had hem een verzoek om zakenverlof ingediend en heb van Vrijdag 7 tot Donderdag 13 gekregen, heel schappelijk en ik geloof, dat ik mijn zaken in die tijd zal kunnen afdoen.

Dit zal wel mijn laatste bezoek aan de beruchte stad worden. S. ziet er prachtig uit in zijn soldatenpakje en vanochtend toen wij binnenkwamen, kreeg hij zijn eerste les in het marcheren. Mooi gezicht! Er is hier nog een zekere H., ex-balletdanser, die ook in BA. is geweest. Hij speelt goed hot-jazz op de piano en doet natuurlijk zijn ochtend-gymnastiek, vooral benen opgooien, met het grootste gemak.

Het wordt hier erg vol. Op alle andere kames slapen ze al met zijn tweeën boven elkaar, op de onze gelukkig nog maar alleen beneden. Hopen maar, dat het zo blijft; we zullen in ieder geval violent protesteren, als de status quo niet gehandhaafd zou worden.

We hadden laatst een parade, zoals ik al vertelde, maar op het laatst begon het te regenen en werden we lekker nat. We moesten toen naar binnen en in carré in de manege staan om een toespraak van Majoor Carp aan te horen.

Doch het dak lekte erg en ik kwam onder een belangrijke drup te staan; de vallende drupels maakten een prachtmuziek op mijn stalen helm maar gelukkig zag de luitenant het en werden we een stap naar voren gecommandeerd, anders had jullie zoon waarschijnlijk een longontsteking opgelopen of was gek geworden (ik meen me te herinneren, dat er een marteling met een voortdurend vallende waterdruppel bestond in de Gevangenpoort in Den Haag).

Deze brief gaat vanavond weg met de nodige fotos erin. Zal weer eens naar een dansje gaan en heb daartoe verlof aangevraagd tot 1 uur. Als het maar niet gaat zoals laatst; toen zou ik even slapen vóór ik uitging, dus van 6 tot 8½ más o menos, maar toen ik wakker werd om 9 uur had ik zo'n slaap, dat ik maar direct doorgepit heb en dus een nachtje van 12 uur maakte; een praestatie voor hier, waar we meestal niet meer dan 6 of 7 uur slapen.

10 Mei.

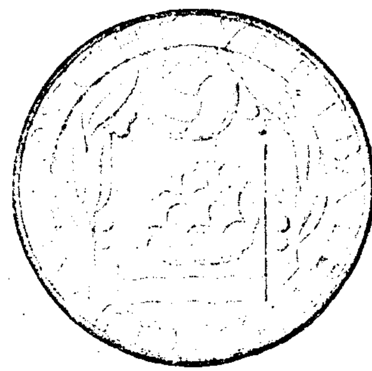
Even een woordje vanuit New York, anders krijg ik weer protesten uit BA.

Zit hier weer voor een paar dagen; ben Vrijdagmiddag uit Guelph vertrokken, dus kwam Zaterdagmorgen hier aan. Logeer bij de v. W.'s, die allerAardigst voor mij zijn. Het is natuurlijk veel gezelliger, bij een familie thuis te wonen dan alleen in een hotel; ben alleen bang, dat het wat onbescheiden is, doch daar willen ze niet van horen. Denk hier nog tot Donderdag te zijn, maar het verlof wordt misschien verlengd, want ze willen hier de Majoor opbellen om permissie voor mij te verkrijgen mijn zaken af te doen, waar ik niet mee klaar gekomen ben. Vamos a ver.

Ben nu in het nieuwe appartement van C., waarheen hij vandaag verhuisd is. Hij zal jullie uitvoerig bericht geven als hij weer terug is in Argentinië.

Er is niet veel te vertellen; heb hier met C. geluncht, zullen vanmiddag wat inkopen doen en later naar een show gaan. 's Avonds ga ik weer terug naar Rye.

Ik ben deze keer over Niagara gekomen, dus met de bus van Hamilton naar Niagara, vandaar naar Buffalo en verder naar New York. Het was helaas mistig, dus heb ik van de Falls niet veel kunnen zien; better luck next time.

SPORT - RUBRIEK.

Officiële Mededelingen van „De Curaçaose Voetbalbond".

WEDSTRIJD UITSLAGEN

Van Zondag, 10 October:	**B-klasse**	Veendam 1 — Caribe 1	0—1.
	Reserve B-Klasse	Independ. 3 — J. Curaçao 3 (onder voorbehoud)	0—8.
	Juniores	Caribe — Scherpenheuvel	0—2.

WEDSTRIJDPROGRAMMA. STADION.

Zondag 17 Oct. 1943: Oefenwedstrijd van het Curaçaosche elftal in verband met de komst van Caracas. (Hoogstwaarschijnlijk zullen er ook nog oefenwedstrijden gehouden worden op Woensdag, 13 en 20 October 1943.)

Zaterdag, 23 Oct. 1943: CARACAS — CURAÇAO.

Zondag, 24 October 1943: CARACAS — CURAÇAO.

Dinsdag, 26 Oct. 1943: Club Deportivo Venezuela — S.U.B.T. (Op verzoek van de Club „Deportivo Venezuela" als tegenpraestatie van de door S.U.B.T. in Caracas gespeelde wedstrijd in December 1941).

Zondag 31 Oct. 1943: Wedstrijd(en) in verband met de Onafhankelijkheid van Tsjecho Slowakije.

COMPETITIE A-KLASSE.

Zondag, 7 Nov. 1943: Atlanta 1 — Transvaal 1 (Van Rosberg)

COMPETITIE B-KLASSE.

Zondag 17 Oct. 1943: Be Quick 1 — U.S.C. 1 (Leers)

Zondag 7 Nov. 1943: Caribe 1 — D.T.S. 1 (Ercol)

De wedstrijden voor de A-Klasse beginnen om **4 uur precies.**

De wedstrijden voor de B-Klasse in het Stadion op het Rif beginnen om **2.15 UUR PRECIES.**

MUNDO NOBO.

Zondag 17 Oct. 1943:	**Reserve A-kl.**	Jong Curaçao 2 — Atlanta 2 (Viejou)
Zondag 31 Oct. 1943:		Jong Curaçao 2 — S.U.B.T. 2 (Brakke)
Zondag 7 Nov. 1943:		S.U.B.T. 2 — Jong Holland 2 (Viejou)
Zondag 17 Oct. 1943:	**Reserve B-kl.**	Caribe 2 — D.T.S. 2 (De Haay)
Zondag 31 Oct. 1943:		Caribe 2 — Independiente 3. (Taytelbaum)
Zondag 17 Oct. 1943:	**Juniores**	S.U.B.T. — Independiente (Ercol)
Zondag 24 Oct. 1943:		Jong Holland — Caribe (Viejou)

SCHERPENHEUVEL.

Zondag 24 Oct. 1943:	**Juniores**	S.U.B.T. — Scherpenheuvel (Jansen)
Zondag 7 Nov. 1943:	**Juniores**	Scherpenheuvel — Independiente (Rog)

AANVANG DER WEDSTRIJDEN:

Voor de A-Klasse en de Reserve-A-Klasse om 4 uur precies. Voor de Reserve-B-Klasse om **2.15 UUR PRECIES.** De mogelijkheid is echter niet uitgesloten, dat binnenkort over een **vierde** terrein beschikt zal kunnen worden. Zodra dit definitief bekend is, zal hiervan mededeling aan de diverse in aanmerking komende verenigingen gedaan worden. Voor de Juniores des morgens om 10 uur (Speeltijd **3 x 30 minuten**).

De vereniging „Independiente" is beboet met ƒ 0,50 ingevolge artikel 18 (R.C.W.) inzake wedstrijd Independiente 3 — Jong Curaçao 3 van 10 October 1943.

De vereniging „Transvaal" is beboet met ƒ 5,— ingevolge art. 11, lid 2 (R.C.W.) wedstrijd Jong Curaçao 1 — Transvaal 1 van 3 October 1943 (speler P. Limon). Verder een boete ad ƒ 0,50 aan de vereniging „Transvaal" ingevolge art. 18 (R.C.W.) inzake bovenstaande wedstrijd.

De „Club Deportivo Caribe" heeft protest ingediend inzake de wedstrijd Jong Holland Jrs. — Caribe Jrs. van 19 September 1943 wegens een ongerechtigde speler bij Jong Holland. De wedstrijd zal t.z.t. opnieuw vastgesteld worden.

Inschrijving: A. E. Sambo als gewoon lid bij „Caribe".
J. Porra en F. Jimenez als gewone leden bij „Jong Holland".

Royeering (voorlopig): Th. Roos, P.Roos, R. Nicia, P. Coffie en M. Juliana van „Jong Holland".

HET BESTUUR